

TOMÁŠ GAVLAS

KARLAZ

POSEL JE ZPRÁVOU

KARLAZ

POSEL JE ZPRÁVOU

Vyšlo také v tištěné verzi

Tomáš Gavlas

Karlaz - posel je zprávou – e-kniha
Copyright © Tomáš Gavlas Publishing, 2022

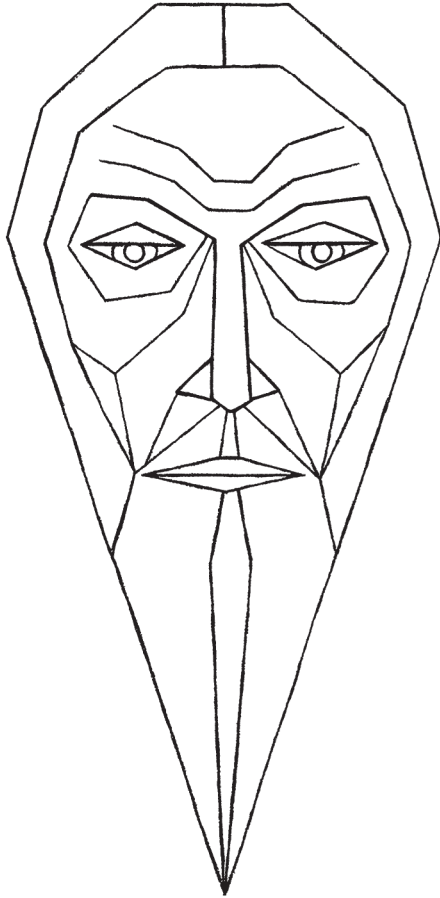
Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

KARLAZ — POSEL JE ZPRÁVOU

KARLAZ

POSEL JE ZPRÁVOU

TOMÁŠ GAVLAS

„Všem dětem, kterým jsme nedovolili se narodit.“

Tomáš Gavlas

KAPITOLA PRVNÍ

„Kristino, tvůj otec zemřel. Přijed' do Elysia.“

Dvěma pohyby jsem zažloutlý papír přeložila, vložila zpět do obálky a položila na stůl. Otce jsem dvacet čtyři let neviděla a matka mi o starých časech nechtěla vyprávět. Raději mi připomínala štěstí, které v Babylonu máme, a říkala: „Co má být zapomenuto, ať je zapomenuto, Kristinko. Už ani nechci vzpomínat na všechna ta trápení, která jsem dříve zažívala.“ Když mi byly tři roky, matka mě odvedla do náruče Babylonu. Odevzdala naši svobodu do rukou Velkého rádce, který od té doby rozhodoval pro naše největší dobro.

Podívala jsem se ještě jednou na dopis ležící na desce stolu. Stačilo udělat lehký pohyb rukou, trochu ho špičkami prstů popostrčit a snesl by se dolů do koše, stejně jako všechny dopisy, které mi otec poslal. Styděla jsem se za to, jaký život si vybral a že pro své poblouznění nechal odejít svou partnerku s tříletou dcerou. Dopis už větší částí opustil hranu stolu, ale nakonec jsem se zastavila. Nechtěla jsem, aby se o otcově úmrtí kdokoliv dozvěděl. Nechtěla jsem poslouchat řeči mých známých a kolegů v práci. Nechtěla jsem odpovídat na otázku: „Jak se cítíš?“ A ani jsem o tom nechtěla přemýšlet. Chtěla jsem dál žít šťastný život v Babylonu. Napadlo mě, že bych možná celou tuhle záležitost mohla mít za den vyřízenou. Ráno bych nepozorovaně odjela do Elysia, vyřešila záležitosti související s otcovým úmrtím, a večer bych se vrátila. Nikdo z mých blízkých by se o ničem nedozvěděl.

Krajinou se neslo tlumené bzučení včel a na čerstvě posekaném trávníku stály desítky krémově béžových úlů. Na jejich bočních stěnách se držely velké kapky vody, které připomínaly noční déšť. Některé úly stály samostatně a jiné byly postaveny na sobě, a tvořily tak až pětipatrové příbytky. Jejich okřídlení obyvatelé organizovaně opouštěli domečky a vydávali se sbírat pyl na daleké louky. Skrze zelené plaňky jsem nehnutě pozorovala úsilí stovek drobných stvoření zásobit svůj domov vzácnou potravou.

„Včely a ženy, to jsou dvě nejkrásnější stvoření na Zemi.“

Drobný holohlavý muž s brýlemi se na mě přátelsky usmál a otevřel mi branku.

„Jdeš právě včas, Kristino, byl jsem ve vsi pro čerstvý chléb.“

Hadrem otřel mokré lavice u zahradního stolu a odběhl do domu pro talíře a sklenici zlatavé tekutiny. Sklenici uchopil do dlaní, a aby ji otevřel, musel vynaložit sílu, až mu na čele vystoupila žíla. Víko s puknutím povolilo a sklenice se otevřela.

„Když tu se mnou sedával tvůj otec, říkal, že s včelami sdílíme úděl. Žijeme, abychom splnili svůj životní úkol – a pak zemřeme. Nato se vždycky smál a dodal, že včely svůj úkol na rozdíl od lidí plní vždy s radostí.“

Položila jsem na stůl zažloutlý dopis.

„Přijela jsem, abych se postarala o záležitosti související s úmrtím mého otce. Ráda bych vše rychle vyřešila, abych se ještě před setměním stihla vrátit do Babylonu.“

Pohledem sklouzl na mé pravé zápěstí, které obepínal babylonský náramek. Odmlčel se, položil sklenici s medem na stůl a ukázal směrem k řece, od jejíž hladiny se odrážely sluneční paprsky.

„Pod vysokými břízami na břehu stojí srub. Tvůj otec tam strávil poslední léta života. Nerozuměl jsem, jak tam dokáže přečkat tvrdé zimy, ale on říkal, že zimu miluje. V lednu a únoru, když byly mrazy nejtěžší, ve chvílích, kdy se nad řekou vznášela ranní mlha, vstupoval do ledové vody a bez pohnutí v ní vydržel stát

celé hodiny. Jindy trávil dny v malé potní chýši, kterou si na břehu postavil. Občas jsem tam s ním usedal, ale v tom žáru jsem nedokázal vydržet déle než deset minut. Tvůj otec se jen smál a říkal, že žár je pro duši léčivý. Občas uběhly měsíce, kdy téměř nejedl, a zhubl natolik, že jsi mohla vidět každé jeho žebro.“

Skrze obroučky černých brýlí se mi podíval do očí.

„Musím ti to říct. Jsem prostý včelař, ale rychle jsem pochopil, jak moc tvého otce trápilo, že o tebe přišel. Když o tobě mluvil, vždy mu rychle zvlhly oči. Do konce života si vyčítal, že jste byli rozděleni.“

Sklouzl pohledem stranou a polkl.

„Našel jsem ho před týdnem. Klečel bosý na břehu, oblečený jen v lněných šatech. Volal jsem na něj, ale neodpověděl mi. Myslel jsem si, že je to nějaké jeho cvičení. Dělal takové věci, a tak jsem šel dál, na místo, kam chodím lovit ryby. Když jsem se odpoledne vracel do vesnice, tvůj otec byl stále na stejném místě, jen hlavu měl sklopenou dolů. Přišel jsem k němu, a když jsem se ho dotkl, celý se bezvládně skácel na zem. Obličej měl popelavě bílý a oči zavřené. Nejprve jsem se vyděsil, ale když jsem se na něj odvážil podívat znovu, uviděl jsem, že má ve tváři pokoj. Dokonce se mi zdálo, že mu na rtech zůstal lehký úsměv, jako by říkal – je to v pořádku. V rukou držel list papíru, kam zapsal dvě svá poslední přání. Jedno jsem mu splnil hned druhý večer po jeho smrti. Na hranici, kterou si sám připravil, jsem zpopelnil jeho tělo a urnu s ostatky nechal ve srubu. Druhé přání znělo, abych ti napsal.“

Brýlatý muž zasunul ruku do kapsy u kalhot a vytáhl malý klíč.

„Dveře jsem raději zajistil petlicí se zámkem, protože jsem se bál, aby srub do tvého příjezdu někdo nevykradl. Víš přece, jací jsou lidé. Tvůj otec by se smál, kdyby mě viděl. Pamatuji si, jak mi říkal, že lidé se často do konce svých životů bojí o bezcenné cetky a peníze, ale to, že jejich duše odchází na věčnost plná slepoty a nenávisti, je nechává chladnými.“

Potom mi podal klíč a obrátil se ke stolu. Dlouhým zubatým nožem odřízl polovinu chleba, uzavřel sklenici s medem a oboje vložil do plátěné tašky.

„Vezmi si to na cestu, dole u řeky jiné jídlo neseženeš.“

Ještě na mě pak od branky zavolal a ukázal na kopec před námi.

„Vyhliídka nad řekou. To bylo snad nejoblíbenější místo tvého otce. Nebylo dne, aby se tam nevydal. Dokázal tam celé hodiny rozjímat nad krajinou tak, jak to umějí jen orli. Zastav se tam, když ti zbyde čas.“

Nečekaně na mě zapůsobilo, když se ukázalo, že otec si před smrtí dal do pořádku téměř všechny své záležitosti. Celý život jsem si ho představovala jako pomateného pobudu, ale srub působil, jako by v něm žil někdo docela jiný. Interiér byl čistý, prosvětlený a pečlivě uklizený. Díky velkým oknům, kterými bylo vidět na řeku, měl člověk pocit, jako by stál v lodní kajutě.

V rohu místnosti se krčila nízká litinová kamna, vedle nich koš naplněný špalíky březového dřeva. Na polici u kamen stál od ohně zčernalý litinový hrnec a dvě ručně vydlabané dřevěné misky. Pod jedním z oken se rozkládala prkenná postel a v čele místnosti stál stůl se dvěma židlemi, nad ním mosazná lucerna. Poličky na stěnách byly prázdné, neleželo na nich žádné oblečení, žádné cetky, žádný nepořádek... Jen několik starých knih a předmětů denní potřeby. U vstupních dveří bylo vědro na vodu a na přilehlé stěně viselo nad smaltovaným umyvadlem malé kulaté zrcadlo. Na háčcích vedle dveří visela pilka, sekera a několik dalších nástrojů. Zdálo se mi, že každá věc tu má své místo a svůj účel.

Zaujalo mě, že na povrchu oválných trámů byly žhavým hrotem vypáleny desítky prostých kreseb zvířat, různých symbolů a geometrických obrazců. Ryby, hadi, ptáci, drobné lidské postavy, slunce, měsíc, různé kříže a kruhy. Přejížděla jsem po nich prstem a představovala si starého muže, který je tu během chladných

zimních nocí vypaluje do dřeva. Zastavila jsem se u obrázku dvou dospělých postav s dítětem, jak se společně drží za ruce. Velkým oknem dopadaly do místnosti sluneční paprsky, které se odrážely od hladiny řeky a malovaly na stěny drobné světelné vlnky.

Posadila jsem se ke stolu a odkryla zelený šátek, který skrýval dřevěnou urnu s oválným víkem. „Co po mně chceš, tati?“ zeptala jsem se nahlas. Nad srubem ale viselo ticho a jen řeka mi odpovídala tlumeným šploucháním o břeh. Pohledem jsem sklouzla k hnědému zápisníku. Byl ovázaný černou stuhou a ležel pod urnou. Opatrně jsem jej vysunula, aniž bych se urny dotkla. Na deskách stál nápis Cesta člověka. Stáhla jsem stuhu a na stůl vyklouzl list papíru popsaný modrým inkoustem.

Milovaná Kristino, dřevěná urna, na kterou se díváš, pochází z tamaryškového stromu, který vyrostl na břehu ostrova Patmos. Tamaryšky mají tenké zelené větve s šupinovitými listy a po povrchu jejich kmenů vedou solné žlázky, které jim pomáhají přežít působení mořské vody. Vím to však jen z knih. Za života jsem se třikrát vydal na ostrov Patmos, kde tamaryšky rostou, ale třikrát jsem na svých cestách selhal. Poprvé mě zastavila rozvodněná řeka, podruhé žár pustin a potřetí mořská bouře. Kristino, splň mi prosím mé poslední přání a vydejme se společně na cestu. Odes můj popel na Patmos, na místo, kde rostou tamaryšky, na místo Zjevení...

Složila jsem dopis a podívala se na urnu. Plány, s nimiž jsem se na výlet do Elysia vydala, se okamžitě rozplynuly. Patmos? Tamaryšek? Cesta z Babylonu? Matka měla pravdu. Otec nebyl ničím víc než jen sobeckým bláznem, který zaslouženě přišel o rodinu.

Udělal se mi těžko a raději jsem vyšla ze srubu ven, na čerstvý vzduch. Jarní slunce, které vykukovalo mezi mraky, už ukazovalo svou sílu a příjemně mi prohřívalo tvář. Přes širokou řeku se na protilehlém břehu tyčil jehličnatý les. Nalevo od srubu se

podél říčního koryta zvedaly skály porostlé vzrostlými borovicemi a v dále jsem zahlédla vyhlídku, o které mluvil včelař. Posadila jsem se až na konec dřevěného mola, které téměř splývalo s vodní hladinou. Z pravé ruky jsem si odepnula stříbrný náramek, sundala si boty a nártý krátce namočila do chladné vody. Otočila jsem se, položila nohy na vyhrátá prkna, pokrčila kolena a lehla jsem si na záda. Bylo slyšet jen šplouchání vlnek, které narážely do sluncem vybledlých prken. Dlouhou chvíli jsem jen sledovala mraky, než jsem v sobě našla sílu dopis opět otevřít.

... Kristino, lituji všech dní, které jsem s tebou nemohl být. Když tě tvá matka odvedla do Babylonu, zůstal jsem sám, jen s hlasem, který mi zněl v hlavě. Sebral jsem zlaté šípy, které mi byly dány, a vydal se na dlouhý a těžký lov. Nepřinesl jsem ale žádnou kořist, stal jsem se tulákem a štvancem. Chtěl jsem Babylonské učit o svobodě a zodpovědnosti, ale selhal jsem. Všechny mé střely se jen odrážely od pancíře babylonské věže. Do města už jsem nemohl vkročit, protože by mě Babylonští svými léky chtěli vyléčit z mé jinakosti. Ano, mohlo být vykonáno více a lépe. Znovu jsem selhal, stejně jako když jsem v mládí zapřel Karlaze, průvodce, jenž mě zasvětil do učení o Cestě člověka.

Chápal jsem, proč tě tvá matka odvedla. Věděl jsem, že tě miluje víc než kohokoliv na světě, ale z lásky k tobě v ní vyrostla nenávisť ke mně. Zatvrdila své srdce a začala tě přede mnou chránit jako tu nejvzácnější perlu, kterou jsi pro ni byla. Tvé tělo s ní bylo v bezpečí, ale strachoval jsem se o tvou duši, která byla za cenu falešných jistot a laciných radostí odevzdána do rukou Babylonu. Když se mi naskytla příležitost, ze skrytu jsem tě pozoroval. Sledoval jsem tě dospívat a představoval si, že tě jednoho dne vyvedu za zdi města a předám ti vše, co mě naučil můj učitel. Že tě zasvětim do učení o Cestě člověka a zahlédnu, jak se tvé oči rozzáří touhou po dobrodružství. Posílal jsem ti dopisy, ale nikdy jsi mi neodpověděla. Dlouhé

roky jsem čekal, než dospěješ. Snil jsem o tom, že ti budu na vyhlídce nad řekou vyprávět o duši, která je výsledkem lidských rozhodnutí a putuje za hranice života. Čekal jsem, až budeš připravená... ale pak se to stalo. Na hranici dospělosti jsi ztratila paměť a tvé oči vyhasly. Od té chvíle jsi s bledou tváří bloudila babylonskými ulicemi, jimiž znělo jen cinkání mincí a pomíjivé novinky dneška. Matka ti zamlčela, co se stalo, a Babylon tě začal léčit svou vlastní medicínou. Se sklopenou hlavou jsem tehdy odešel k této řece. Zasnoubil jsem se se samotou a chudobou. Učil jsem se moudrosti vody a větru. Žil jsem prostě a přemýšlel, jak ti mohu pomoci a co by mohlo vrátit světlo do tvých očí. Věděl jsem, že ti babylonští lékaři zvyšují dávky léků a že už brzy se tvá mysl dostane k hranicím zapomnění, odkud není návratu. Věděl jsem, že ztrácíš sebe samu. Dlouho jsem bojoval se svými představami o tom, jak by věci měly být, než jsem nakonec přijal, že já nemám být tím, kdo tě bude na cestě provázet, ale jen lukem, který tě na ni vystřelí. Pochopil jsem, že ty sama jsi poslední zlatý šíp, kterým jsem byl obdarován, a má smrt je to jediné, co tě dokáže vysvobodit z babylonského vězení.

Kristino, splň mi poslední přání a vydejme se společně na cestu, která naplní mé určení a tobě vrátí paměť. Odneseš urnu s popelem na ostrov Patmos, ke kořenům jednoho z tamaryšků na opuštěné písčité pláži.

S láskou Storgé
Eliáš

Když jsem se jednoho rána, krátce po mých osmnáctých narozeninách, probudila, nesmírně mě zaujala sklenice s vodou stojící na nočním stolku vedle mé postele. Pozorovala jsem jednoduchou válcovitou nádobu, ale nedokázala jsem ji pojmenovat. Nemohla

jsem si vzpomenout, na co se to vlastně dívám. Ještě podivnější ale bylo, že jsem si nedokázala vzpomenout ani na to, kdo se dívá. Tehdy jsem poprvé v životě pocítila jakousi tupou vnitřní prázdnotu. Tušila jsem, že něco není správně, a se zamlženou myslí jsem bloudila po domě. Netušila jsem, co mám dělat nebo co se ode mě očekává. Vzpomínám si, že jsem se tehdy posadila v kuchyni a čekala. Měla jsem hlad, ale nepamatovala jsem si jak se nasytit, měla jsem žízeň, ale nepamatovala jsem si, jak ji uhasit. Šest hodin jsem bez pohnutí seděla na židli, než přišla má matka, která když viděla, že ji nepoznávám, rozplakala se.

Většina vzpomínek se mi časem vrátila. Vzpomněla jsem si i na tvář Eliáše, na své dětství a na chvíle, kdy jsem stále dokola matce pokládala otázku: „Proč nežijeme s tátou?“ Některé oblasti mé paměti, obzvláště ty z období čerstvé dospělosti, ale zůstaly zahalené závojem tajemství. Matka mi znovu a znovu vyprávěla příběh mého života, ale na mnoho z věcí, o kterých mluvila, jsem si nedokázala vzpomenout. Věděla jsem, kým jsem, ale zároveň jsem si nepamatovala, kým jsem byla. Po nějakém čase mi matka na mé opakující se dotazy, kterými jsem se snažila zaplnit bílé plochy v paměti, už opakovala jen: „Co má být zapomenuto, ať je zapomenuto, Kristinko.“ Ke ztrátě paměti a pocitu vnitřní zmlženosti se postupně začaly přidávat sny plné zvláštních postav, které mě přiváděly do neznámých a temných míst. Brzy jsem se spánku začala děsit a raději jsem zůstávala vzhůru až do svítání. Rychle jsem ztrácela životní sílu, a babylonští lékaři mi proto naordinovali léky, které mi pomáhaly usnout a zapomenout na vnitřní bolest.

Patmos? Stále jsem nerozuměla tomu, co po mně otec chce. Nemohu přece opustit svoji matku, péči lékařů ani práci, kterou mi Velký rádce vybral. Jak mi může cesta na nějaký hloupý ostrov vrátit paměť, když to nedokázali ani ti nejmoudřejší v Babylonu? Do Elysia jsem odjela, abych rychle a v tichosti vyřídila formality.

Nečekala jsem, že bych měla odnést otcovy ostatky na nějaké zapomenuté místo.

Nebe nad elysijskou krajinou se mezitím zatáhlo a řeka získala olejovitý nádech. Ticho, které nad krajinou dosud viselo, přerušilo šplouchnutí. Otočila jsem se – těsně pod hladinou sebou kmitlo tělo černého hada. Rychle se vlnil podél mola a hypnotizoval mě sytě žlutýma očima. Než jsem se stačila postavit, byl u mě a jeho šupinatá hlava vystřelila z vody. Trhla jsem sebou, až jsem nohou zavadila o babylonský náramek – se žblunknutím se ponořil pod hladinu. Rychle jsem se natáhla, abych ho zachytila, ale had jím proplul a stáhl jej do hlubin. Vyběhla jsem na břeh. Bosýma nohama jsem stála v trávě a pohledem zkoumala řeku. Srdce mi tlouklo jako o závod, ale voda klidně dál plynula, jako by v tom, co se právě stalo, neviděla nic zvláštního. Voda totiž nechápala, že jsem svůj náramek měla už od útlého dětství vždy s sebou. Propojoval mě s Velkým rádcem, který mi skrze něj pomáhal orientovat se ve světě. Na odhalený zátylek mi dopadlo několik chladných kapek.

Zabouchla jsem dveře od srubu a posadila se ke stolu. Děšť zabubnoval o střechu a kapky na říční hladině vykreslovaly pravidelné kruhy. Konečky prstů jsem si přejížděla po spáncích a snažila se zastavit třes, který mnou projížděl. Neměla jsem ráda, když se události dějí tak rychle a najednou. Zvlášť hady jsem neměla ráda, znala jsem je ze svých snů. Děsila mě jejich šupinatá těla a obratnost, s jakou se uměli plazit po zemi. A navíc se mi zdálo, že v sobě mají něco zlého. Znovu jsem se otrásla. Pozornost jsem přesunula na malá litinová kamna v rohu místnosti. Chvilí mi trvalo, než se mi malým otvorem podařilo prostrčit hořící zápalku a zapálit suché

třísky. Zápěstí jsem měla od sazí celé černé, srub byl plný štíplavého kouře, ale dřevo v kamnech se pomalu rozhořovalo. Nejdříve vzdorovalo a doutnalo, ale postupně je žár vysoušel. Nakonec je pohltil silný plamen, proměnil jej ve zdroj tepla a světla.

Zavřela jsem litinová dvířka a posadila se ke stolu. Z tašky jsem vyndala bochník chleba a kus si odtrhla. Otevřela jsem sklenici s medem a chléb v něm namočila. Na jazyku se mi rozehrál orchestr chutí. Chléb byl vláčný s křupavou kůrkou a měl bohatou kmínovou chuť, kterou doplňovala sladkost medu s pomalu nastupujícím lipovým nádechem, který mi zůstával na patře. Usmála jsem se nad tím, jak může trochu mouky, vody a droždí chutnat tak dobře.

Děšť za okny neustával a krajinu pomalu halila tma. Do vesnice to bylo téměř hodinu. Spolkla jsem další sousto chleba s medem a napadlo mě, že do zítřka to bez náramku a babylonských léků vydržím. Přesunula jsem židli blíže ke kamnům, která už příjemně prohřála celou místnost, a otevřela otcův zápisník. Pomalu jsem jím listovala a snažila se číst. Stránky byly zaplněny různými příběhy, které vyprávěl jakýsi starý muž jménem Karlaz, ale nedařilo se mi se do žádného z nich začíst. Působily na mě jen jako nesmyslné pohádky, bez gradace a pointy. Prst jsem položila na stránku plnou kreseb roztržitých geometrických obrazců a četla:

„Přivedl mě k tobě, a přesto ti o něm mnoho nepovím. Nespatříš ho, dokud se ti sám neukáže. V jeho moci je některé nechat slepé a jiné osvětit. Je poznáním, pravdou i světlem. Je smyslem a zákonem. Věčností, počátkem i koncem. Je prvním i posledním. Nemá podobu, která by nemohla být stvořena. Je v tobě i ve mně, ve všech lidech, zvířatech, rostlinách, ve vodě, v ohni i v kamení. Zlom klacík a nalezněš ho tam.“

S každou přečtenou větou ve mně rostl odpor. Sčítal se a násobil. Představovala jsem si, jak se mě otec vzdává kvůli těmhle nesmyslům.